

BẢN TIN KINH TẾ - THƯƠNG MẠI THÁNG 5/2026

I. Tình hình kinh tế Trung Quốc

1. Tăng trưởng GDP của các địa phương Trung Quốc

31 địa phương thuộc Trung Quốc lục địa đã công bố dữ liệu GDP quý I/2026, trong đó có 1 số nét chính như sau:

(i) Thứ nhất, về tổng sản lượng, có 13 địa phương có GDP vượt mức 1.000 tỷ Nhân dân tệ. Trong đó, Quảng Đông đứng đầu với 3,5 nghìn tỷ Nhân dân tệ, Giang Tô 3,45 nghìn tỷ Nhân dân tệ theo sát phía sau, Sơn Đông 2,48 nghìn tỷ Nhân dân tệ xếp thứ ba.

(ii) Thứ hai, về tốc độ tăng trưởng GDP, có sự phân hóa theo khu vực. 15 tỉnh có tốc độ tăng trưởng nhanh hơn hoặc ngang bằng với mức tăng trưởng 5% của cả nước (Tây Tạng, Sơn Đông, Chiết Giang, Thượng Hải và Bắc Kinh đứng đầu) chủ yếu nằm ở khu vực miền Đông và miền Trung, 16 tỉnh có tốc độ tăng trưởng chậm hơn cả nước chủ yếu nằm ở khu vực miền Tây và Đông Bắc.

(iii) Thứ ba, các thành phố cấp 1 vẫn thể hiện ưu thế dẫn đầu và vai trò dẫn dắt. Quảng Châu đứng đầu top 4 thành phố cấp I với tốc độ tăng trưởng 6,0%. Tốc độ tăng trưởng của Bắc Kinh và Thượng Hải là 5,9%, Thâm Quyển là 5,8%, trong đó, Thượng Hải đạt tốc độ tăng trưởng nhanh nhất trong quý 5 năm qua, Bắc Kinh và Thâm Quyển đều cao hơn so với cùng kỳ năm ngoái và cả năm trước.

2. Về tiêu dùng

Trong 4 tháng đầu năm 2026, tổng doanh thu bán lẻ hàng tiêu dùng của Trung Quốc đạt 16.494 tỷ Nhân dân tệ, tăng 1,9% so với cùng kỳ năm 2025.

Tính riêng trong tháng 4/2026, tổng doanh thu bán lẻ hàng tiêu dùng tăng 0,2% so với cùng kỳ năm 2025, nhưng giảm 0,48% so với tháng 3/2026.

3. Về sản xuất công nghiệp

Trong 4 tháng đầu năm 2026, giá trị gia tăng của các doanh nghiệp công nghiệp quy mô lớn của Trung Quốc tăng 5,6% so với cùng kỳ năm 2025.

Riêng trong tháng 4/2026, giá trị gia tăng của các doanh nghiệp công nghiệp quy mô lớn tăng 4,1% so với cùng kỳ năm 2025 và tăng 0,05% so với tháng 3/2026. Chỉ số PMI ngành chế tạo đạt 50,3%; chỉ số kỳ vọng về hoạt động sản xuất - kinh doanh của doanh nghiệp đạt 54,5%, tăng 1,1 điểm phần trăm so với tháng 3/2026. Trong quý I/2026, tổng lợi nhuận của các doanh nghiệp công

nghiệp quy mô lớn trên toàn quốc đạt 1.696 tỷ Nhân dân tệ, tăng 15,5% so với cùng kỳ năm 2025.

4. Về xuất nhập khẩu

Trong 4 tháng đầu năm 2026, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa của Trung Quốc đạt 16.225 tỷ Nhân dân tệ, tăng 14,9% so với cùng kỳ năm 2025. Trong đó, kim ngạch xuất khẩu đạt 9.328 tỷ Nhân dân tệ, tăng 11,3%; kim ngạch nhập khẩu đạt 6.897 tỷ Nhân dân tệ, tăng 20,0%.

Kim ngạch thương mại với các nước tham gia sáng kiến “Vành đai và Con đường” tăng 13,5%. Kim ngạch xuất nhập khẩu của khu vực doanh nghiệp tư nhân tăng 15,9%. Xuất khẩu các sản phẩm cơ điện tăng 17,6% so với cùng kỳ năm 2025.

Riêng trong tháng 4/2026, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa đạt 4.378 tỷ Nhân dân tệ, tăng 14,2% so với cùng kỳ năm 2025. Trong đó, xuất khẩu đạt 2.482 tỷ Nhân dân tệ, tăng 9,8%; nhập khẩu đạt 1.896 tỷ Nhân dân tệ, tăng 20,6%.

5. Về các chỉ số CPI và PPI

Trong 4 tháng đầu năm 2026, chỉ số giá tiêu dùng (CPI) của Trung Quốc tăng 0,9% so với cùng kỳ năm 2025. Không tính giá thực phẩm và năng lượng, CPI lõi tăng 1,2% so với cùng kỳ năm 2025. Trong khi đó, chỉ số giá sản xuất (PPI) tăng 0,2% so với cùng kỳ năm 2025.

Riêng trong tháng 4/2026, CPI toàn quốc tăng 1,2% so với cùng kỳ năm 2025, Trong khi đó, PPI tăng 2,8% so với cùng kỳ năm 2025.

6. Đầu tư vào tài sản cố định

Trong 4 tháng đầu năm 2026, tổng đầu tư tài sản cố định của Trung Quốc (không bao gồm hộ gia đình nông thôn) đạt 14.129 tỷ Nhân dân tệ, giảm 1,6% so với cùng kỳ năm 2025. Nếu không tính đầu tư phát triển bất động sản, đầu tư tài sản cố định của Trung Quốc tăng 1,3%. Trong đó, đầu tư vào các sản phẩm sở hữu trí tuệ tăng 8,9% so với cùng kỳ.

Xét theo lĩnh vực, đầu tư cơ sở hạ tầng tăng 4,3%; đầu tư ngành chế tạo tăng 1,2%; trong khi đó đầu tư phát triển bất động sản giảm 13,7% so với cùng kỳ năm 2025.

Diện tích tiêu thụ nhà ở thương mại xây mới của Trung Quốc đạt 252,58 triệu m², giảm 10,2%; doanh thu bán nhà ở thương mại xây mới đạt 2.300 tỷ Nhân dân tệ, giảm 14,6% so với cùng kỳ năm 2025.

7. Tỷ lệ thất nghiệp

Trong 4 tháng đầu năm 2026, tỷ lệ thất nghiệp tại khu vực thành thị của Trung Quốc ở mức 5,3%. Riêng trong tháng 4/2026, tỷ lệ thất nghiệp tại khu vực thành thị của Trung Quốc ở mức 5,2%, giảm 0,2 điểm phần trăm so với

tháng 3/2026. Thời gian làm việc bình quân hàng tuần của người lao động tại các doanh nghiệp của Trung Quốc là 48,0 giờ.

II. Thông tin thị trường, chính sách mới, kết nối doanh nghiệp

1. Thương mại đầu tư Việt Nam - Trung Quốc

Theo dữ liệu thống kê của hải quan Trung Quốc, trong 4 tháng đầu năm 2026, tổng kim ngạch xuất nhập khẩu Trung - Việt đạt **109,2 tỷ USD**, tăng **24%** so với cùng kỳ năm 2025, trong đó Việt Nam xuất khẩu **36,8 tỷ USD**, tăng **28,2%**, nhập khẩu **72,4 tỷ USD**, tăng **22%**.

Về đầu tư, trong 4 tháng đầu năm 2026, tổng vốn đầu tư của Trung Quốc vào Việt Nam đạt 1,09 tỷ USD, chiếm 5,8% tổng vốn đầu tư, giảm 42% so với cùng kỳ năm 2025. Trung Quốc dẫn đầu về số lượng dự án đầu tư mới với 426 dự án (chiếm 33%) và đứng đầu về lượng giao dịch góp vốn, mua cổ phần, mua phần vốn góp với 268 giao dịch đạt 177,7 triệu USD.

2. Thúc đẩy hợp tác, kết nối địa phương, doanh nghiệp

2.1. Từ ngày 27-29/5/2026, Diễn đàn hợp tác chính quyền địa phương và thành phố kết nghĩa RCEP do Hội hữu nghị đối ngoại nhân dân phối hợp với chính quyền nhân dân tỉnh An Huy tổ chức, với chủ đề “Tầm nhìn mới, Cơ hội mới, Hợp tác mới” đã diễn ra tại các thành phố Hợp Phì, Hoàng Sơn và Bạc Châu, tỉnh An Huy, Trung Quốc.

Trong khuôn khổ Diễn đàn, ngày 29/5/2026, tại thành phố Bạc Châu, Tọa đàm Đối thoại hợp tác giao lưu thương mại và y dược cổ truyền Việt Nam - Trung Quốc (An Huy) đã diễn ra với sự tham dự của hơn 100 đại biểu. Phía Việt Nam có sự tham dự của Phó Chủ tịch Hội đồng Nhân dân tỉnh Tây Ninh Đặng Thị Ngọc Mai, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Bắc Ninh Ngô Tân Phương, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Phú Thọ Quách Tất Liêm, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Sơn La Đặng Ngọc Hậu, đại diện Bộ Ngoại giao và Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc, cùng lãnh đạo các sở ngành địa phương và doanh nghiệp y dược học cổ truyền. Phía Trung Quốc có sự tham dự của Phó Bí thư Thành ủy, Thị trưởng thành phố Bạc Châu Ôn Kế Hồng; Phó Thị trưởng thành phố Bạc Châu Diêm Văn Châu, cùng đại diện các sở, ban, ngành, doanh nghiệp địa phương và cơ quan thông tấn báo chí.

Tại Tọa đàm, lãnh đạo các tỉnh Tây Ninh, Bắc Ninh, Phú Thọ, Sơn La đã lần lượt giới thiệu về kết quả phát triển kinh tế - xã hội cũng như thế mạnh của từng địa phương. Trong khi đó, Thị trưởng thành phố Bạc Châu Ôn Kế Hồng nhấn mạnh thế mạnh của Bạc Châu trong các lĩnh vực gồm y dược cổ truyền, sản xuất chế tạo, vật liệu mới và các ngành công nghệ cao; đồng thời bày tỏ mong muốn thúc đẩy hợp tác toàn diện với các địa phương của Việt Nam, đặc biệt trong lĩnh vực y dược, thương mại, đầu tư. Các doanh nghiệp của hai bên tham gia Tọa đàm đã ký kết ba biên bản ghi nhớ hợp tác.

2. Ngày 18/5/2026, tại Bắc Kinh, Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc phối hợp với Trung tâm Hợp tác Quốc tế thuộc Ủy ban Phát triển và Cải cách Quốc gia Trung Quốc (NDRC) tổ chức Chương trình Hợp tác và Trao đổi Công nghiệp xanh Việt Nam - Trung Quốc. Tham dự chương trình có khoảng 80 đại biểu, bao gồm Lãnh đạo Đại sứ quán Việt Nam tại Trung Quốc, Giám đốc Trung tâm Hợp tác Quốc tế thuộc Ủy ban Phát triển và Cải cách Quốc gia Trung Quốc (NDRC) Ngô Hồng Lượng, đại diện Bộ Tài chính, Bộ Nông nghiệp và Môi trường, Bộ Công Thương Việt Nam, cùng các khách mời đến từ các cơ sở đào tạo, khu công nghiệp và doanh nghiệp tiêu biểu trong lĩnh vực công nghiệp xanh của cả hai nước.

Phát biểu khai mạc sự kiện, Đại sứ Phạm Thanh Bình nhấn mạnh Đảng và Nhà nước Việt Nam xác định phát triển xanh, bền vững là định hướng chiến lược xuyên suốt quá trình xây dựng, phát triển đất nước. Đại hội XIV của Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục làm sâu sắc thêm và đổi mới cách tiếp cận chính sách môi trường khi nâng tầm ngang hàng với các trụ cột kinh tế, xã hội. Định hướng này mở ra không gian chính sách mới cho giai đoạn 2026 - 2030, nơi phát triển xanh được xem như “đòn bẩy” tái cấu trúc mô hình tăng trưởng, gắn trực tiếp với chất lượng tăng trưởng và năng lực cạnh tranh quốc gia.

Đại sứ đánh giá cao những thành tựu mà Trung Quốc đạt được trên các lĩnh vực năng lượng tái tạo, quản lý môi trường và thị trường carbon, đồng thời khẳng định hai bên có tiềm năng rất lớn để tăng cường hợp tác thực chất, cùng có lợi trong lĩnh vực công nghiệp xanh.

Về phía Trung Quốc, Giám đốc Trung tâm Hợp tác Quốc tế thuộc NDRC Ngô Hồng Lượng cho biết, trên cơ sở Bản ghi nhớ hợp tác phát triển xanh ký tháng 12/2023 giữa Ủy ban Phát triển và Cải cách quốc gia Trung Quốc với Bộ Tài nguyên và Môi trường Việt Nam, nay là Bộ Nông nghiệp và Môi trường, hai bên có thể tập trung vào ba hướng hợp tác chính trong thời gian tới, gồm: (i) tăng cường kết nối quy tắc, hướng tới xây dựng tiêu chuẩn xanh chung; (ii) đẩy mạnh hợp tác trong sản xuất xanh, năng lượng sạch và kinh tế tuần hoàn; (iii) đồng thời hoàn thiện cơ chế hỗ trợ lâu dài về kỹ thuật và đào tạo nguồn nhân lực. NDRC sẵn sàng đóng vai trò cầu nối, cùng Việt Nam đưa hợp tác công nghiệp xanh giữa hai nước lên tầm cao mới.

Tại chương trình, đại diện hai nước từ Tập đoàn FPT, Ngân hàng Vietinbank, Khu phát triển Kinh tế và Công nghệ Từ Nhà (Thiên Tân, Trung Quốc), Tập đoàn Cổ phần Đô thị và Nông thôn Trung Quốc, Công ty Nhiệt điện Thông minh Bắc Đào (Giang Tô, Trung Quốc) và Công ty Môi trường Khang Hằng (Thượng Hải, Trung Quốc) đã chia sẻ kinh nghiệm thực tiễn trong nhiều lĩnh vực.

Các nội dung được trao đổi tập trung vào kết nối công nghiệp xanh, mô hình khu kinh tế tuần hoàn, xử lý ô nhiễm nước, tài chính xanh, xử lý chất thải rắn và chuyển hóa chất thải thành năng lượng...

3. Cơ hội giao thương

(i) Triển lãm thương mại dịch vụ quốc tế Trung Quốc

- Thời gian: 09-13/9/2026.
- Địa điểm: Khu công nghiệp Shougang, Bắc Kinh
- Quy mô: 52000 m²
- Lĩnh vực: dịch vụ tài chính, du lịch, giáo dục, vận tải và thương mại, tư vấn công trình và xây dựng, y tế sức khỏe, môi trường và năng lượng
- Thông tin liên hệ: Qua Website: <https://www.ciftis.org/>. Điện thoại: 400-688-5590. Hoặc Thương vụ Việt Nam tại Trung Quốc; Email: cn@moit.gov.vn.

(ii) Diễn đàn thương mại đầu tư quốc tế Trung Quốc lần thứ 26

- Thời gian: 08-11/9/2026
- Địa điểm: Hạ Môn, Trung Quốc
- Các nội dung chính: doanh nghiệp nước ngoài đầu tư vào Trung Quốc, doanh nghiệp Trung Quốc đầu tư ra nước ngoài, các vấn đề trong đầu tư quốc tế
- Quy mô: Dự kiến thu hút các cơ quan, hiệp hội, công ty xuyên quốc gia từ hơn 100 quốc gia và vùng lãnh thổ
- Địa phương chủ đề năm 2026: Quảng Đông
- Thông tin liên hệ: Qua website: <https://www.ciftis.org/>. Hoặc Thương vụ Việt Nam tại Trung Quốc; Email: cn@moit.gov.vn.

III. Quan hệ kinh tế đối ngoại giữa Trung Quốc và các nước

1. Với Mỹ

- Phản ứng trước việc chính phủ Mỹ cáo buộc 5 doanh nghiệp Trung Quốc tham gia các giao dịch dầu mỏ liên quan đến Iran, qua đó đưa các công ty này vào “Danh sách Công dân bị Chỉ định Đặc biệt” (SDN)¹, ngày 02/5/2026, Bộ Thương mại Trung Quốc đã ban hành lệnh cấm nhằm ngăn chặn các biện pháp trừng phạt của Mỹ đối với 5 doanh nghiệp Trung Quốc liên quan giao dịch dầu mỏ với Iran. Theo đó, căn cứ “Biện pháp ngăn chặn việc áp dụng không phù hợp ngoài lãnh thổ của luật và biện pháp nước ngoài”, các tổ chức và cá nhân liên quan **không được thừa nhận, thực thi hoặc tuân thủ** các biện pháp trừng phạt của Mỹ.

- Ngày 16/5/2026, trả lời báo chí về những kết quả bước đầu của tham vấn kinh tế - thương mại Trung - Mỹ, người phát ngôn Bộ Thương mại Trung Quốc hai bên đã đạt được các kết quả bước đầu, chủ yếu gồm một số nội dung sau:

¹ Các doanh nghiệp Trung Quốc bị Mỹ trừng phạt gồm Công ty TNHH Lọc hóa dầu Hằng Lực, Công ty TNHH Hóa dầu Lỗ Thanh, Công ty TNHH Tập đoàn Hóa dầu Kim Thành, Công ty TNHH Hóa dầu Hâm Hải và Công ty TNHH Hóa dầu Thăng Tinh. Các biện pháp trừng phạt bao gồm đóng băng tài sản và cấm giao dịch.

(i) Cả hai bên tiếp tục thực hiện các kết quả của các cuộc tham vấn trước đó và đạt được sự đồng thuận tích cực về các thỏa thuận thuế quan liên quan.

(ii) Hai bên nhất trí thành lập Hội đồng Thương mại và Hội đồng Đầu tư để thảo luận về những mối quan ngại tương ứng trong lĩnh vực thương mại và đầu tư. Hai bên sẽ thảo luận các vấn đề như giảm thuế quan đối với các sản phẩm liên quan thông qua Hội đồng Thương mại và về nguyên tắc đã nhất trí giảm thuế quan đối với các sản phẩm có quy mô tương đương mà mỗi bên cùng quan tâm.

(iii) Hai bên sẽ giải quyết hoặc thúc đẩy thực chất việc giải quyết một số rào cản phi thuế quan và các vấn đề tiếp cận thị trường liên quan đến sản phẩm nông nghiệp. Mỹ sẽ tích cực thúc đẩy việc giải quyết những lo ngại lâu nay của Trung Quốc liên quan đến việc tự động tạm giữ các sản phẩm sữa và thủy sản, cây trồng bonsai xuất khẩu sang Mỹ và việc chứng nhận Sơn Đông là vùng không có cúm gia cầm. Trung Quốc cũng sẽ tích cực thúc đẩy việc giải quyết những lo ngại của Mỹ liên quan đến việc đăng ký cơ sở chế biến thịt bò và xuất khẩu gia cầm từ một số bang sang Trung Quốc.

(iv) Hai bên nhất trí thông qua các biện pháp như giảm thuế song phương đối với một số mặt hàng để thúc đẩy mở rộng thương mại hai chiều, bao gồm nông sản.

(v) Hai bên đã đạt được thỏa thuận về việc Trung Quốc mua máy bay từ Mỹ và việc Mỹ bảo đảm cung cấp động cơ máy bay và phụ tùng thay thế cho Trung Quốc, đồng thời nhất trí tiếp tục thúc đẩy hợp tác trong các lĩnh vực liên quan.

Người phát ngôn cho biết các đoàn đàm phán thương mại của cả hai bên sẽ theo sự đồng thuận đạt được giữa hai nguyên thủ quốc gia, hoàn thiện kết quả trong thời gian sớm nhất và cùng nhau thực hiện các thỏa thuận này.

- Ngày 17/5/2026, Nhà Trắng đã công bố Bản thông tin tóm tắt về việc Tổng thống Donald Trump đạt được các thỏa thuận lịch sử với Trung Quốc, trong đó cho biết Tổng thống Trump đã đàm phán một gói cam kết toàn diện, cụ thể: (i) Trung Quốc sẽ giải quyết những lo ngại của Mỹ liên quan đến tình trạng thiếu hụt chuỗi cung ứng các nguyên tố đất hiếm và các khoáng sản quan trọng khác, bao gồm yttrium, scandium, neodymium và indium. Trung Quốc cũng sẽ giải quyết những lo ngại của Mỹ liên quan đến các lệnh cấm hoặc hạn chế đối với việc bán thiết bị và công nghệ sản xuất và chế biến đất hiếm; (ii) Trung Quốc đã phê duyệt việc mua 200 máy bay Boeing do Mỹ sản xuất cho các hãng hàng không Trung Quốc. Lô máy bay này - cam kết đầu tiên của Trung Quốc về việc mua máy bay Boeing do Mỹ sản xuất kể từ năm 2017 - sẽ thúc đẩy tạo ra việc làm với mức lương cao và cho phép người dân Trung Quốc được bay trên máy bay do Mỹ sản xuất trong nhiều thập kỷ tới; (iii) Trung Quốc sẽ mua ít nhất 17 tỷ USD nông sản của Mỹ mỗi năm vào các năm 2026 (tính theo tỷ lệ), 2027

và 2028, ngoài các cam kết mua đậu tương đã đưa ra vào tháng 10 năm 2025; (iv) Trung Quốc đã khôi phục quyền tiếp cận thị trường cho thịt bò Mỹ bằng cách gia hạn đăng ký của hơn 400 cơ sở chế biến thịt bò Mỹ và bổ sung thêm các danh sách đăng ký mới. Trung Quốc sẽ hợp tác với các cơ quan quản lý của Mỹ để dỡ bỏ tất cả các lệnh đình chỉ đối với các cơ sở chế biến thịt bò Mỹ; (v) Trung Quốc đã nối lại nhập khẩu gia cầm từ các tiểu bang của Mỹ được Bộ Nông nghiệp Mỹ (USDA) xác định là không có dịch cúm gia cầm.

- Ngày 20/5/2026, liên quan đến kết quả sơ bộ của cuộc tham vấn kinh tế và thương mại Trung - Mỹ, Bộ Thương mại Trung Quốc cho biết nước này thực hiện kiểm soát xuất khẩu đối với đất hiếm và các khoáng sản quan trọng khác theo luật và quy định hiện hành, đồng thời xem xét các đơn xin cấp phép tuân thủ quy định và phục vụ mục đích dân sự. Trung Quốc sẵn sàng hợp tác với Mỹ để cùng tạo điều kiện thuận lợi thúc đẩy hợp tác cùng có lợi giữa các doanh nghiệp hai nước và đảm bảo an ninh, ổn định hoạt động của chuỗi cung ứng và công nghiệp toàn cầu.

Bên cạnh đó, theo Bộ Thương mại Trung Quốc, dựa trên nhu cầu phát triển vận tải hàng không, Trung Quốc sẽ mua 200 máy bay Boeing theo nguyên tắc thương mại. Trong khi đó, Mỹ sẽ đảm bảo cho Trung Quốc nguồn cung cấp động cơ và phụ tùng đầy đủ.

- Trong cuộc trả lời phỏng vấn hãng tin Reuters vào ngày 20/5/2026, Bộ trưởng Tài chính Mỹ Scott Bessent cho biết Mỹ không cảm thấy áp lực phải gia hạn thỏa thuận đình chiến thương mại với Trung Quốc ngay lập tức. Ông nhấn mạnh rằng tình hình hiện tại đang ổn định và hai bên có thể tiếp tục thảo luận về việc gia hạn trong các cuộc gặp tiếp theo trong năm 2026.

- Trả lời về tiến triển liên quan đến đàm phán thuế quan Trung - Mỹ, ngày 28/5/2026, tại họp báo thường kỳ, Người phát ngôn Bộ Thương mại Trung Quốc Hà Á Đông cho biết dưới sự định hướng chiến lược của nguyên thủ hai nước, các nhóm công tác kinh tế - thương mại Trung - Mỹ đã tiến hành trao đổi sâu về vấn đề thuế quan và đưa ra các sắp xếp liên quan đối với thuế quan song phương. Phía Trung Quốc hy vọng Mỹ sẽ tuân thủ các cam kết đã đưa ra, tạo điều kiện tích cực để hai bên mở rộng hợp tác kinh tế - thương mại.

Đồng thời, hai bên về nguyên tắc nhất trí thảo luận trong khuôn khổ Hội đồng Thương mại về cơ chế giảm thuế đối ứng đối với các sản phẩm có quy mô tương đương, mỗi bên khoảng 30 tỷ USD hoặc hơn. Các nhóm công tác kinh tế - thương mại của hai bên sẽ duy trì liên lạc chặt chẽ, thống nhất các sắp xếp cụ thể và sớm thúc đẩy triển khai thực hiện.

Cùng ngày, trả lời về việc Trung Quốc kiểm soát xuất khẩu đất hiếm sang Mỹ tại cuộc họp báo thường kỳ, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Mao Ninh cho rằng Trung Quốc và Mỹ cần cùng nhau triển khai hiệu quả những

nhận thức chung quan trọng mà nguyên thủ hai nước đã đạt được, duy trì đà phát triển ổn định của quan hệ kinh tế - thương mại song phương.

2. Với EU

- Liên minh châu Âu (EU) chính thức cấm sử dụng bộ biến tần (inverter) Trung Quốc trong tất cả các dự án điện do khối này tài trợ. Phát biểu ngày 05/5/2026, người phát ngôn Ủy ban châu Âu Siobhan McGarry cho biết Brussels đã xây dựng các hướng dẫn cụ thể nhằm hạn chế việc sử dụng nguồn vốn EU cho những dự án có liên quan đến các nhà cung cấp “rủi ro cao”, trong đó có các nhà sản xuất biến tần đến từ Trung Quốc.

Để triển khai quyết định mới, EU yêu cầu các tổ chức tài chính và đơn vị triển khai dự án phải báo cáo trước ngày 15/5/2026 về các dự án đang sử dụng biến tần Trung Quốc, dù là trong hay ngoài lãnh thổ EU nhưng có kết nối với lưới điện của khối.

Sau đó, EU sẽ xem xét từng trường hợp cụ thể trước ngày 01/11/2026 để quyết định có cấp miễn trừ hay không đối với những dự án đã triển khai quá sâu, không thể thay đổi nhà cung cấp mà không gây gián đoạn tiến độ.

- Phản ứng trước động thái trên, ngày 07/5/2026, người phát ngôn Bộ Thương mại Trung Quốc cho biết, EU lần đầu tiên xác định Trung Quốc là một “quốc gia có rủi ro cao” mà không có bất kỳ bằng chứng cụ thể nào và viện dẫn điều này như một cái cớ để cấm tài trợ cho các dự án sử dụng biến tần Trung Quốc. Đây là hành động kỳ thị Trung Quốc, tạo ra sự phân biệt đối xử đối với các sản phẩm của Trung Quốc. Trung Quốc bác bỏ và kiên quyết phản đối điều này.

Việc EU xác định Trung Quốc là “quốc gia có rủi ro cao” sẽ ảnh hưởng đến lòng tin lẫn nhau giữa Trung Quốc và EU, gây tổn hại đến hợp tác kinh tế và thương mại song phương, gây bất lợi cho sự ổn định của chuỗi cung ứng giữa Trung Quốc và EU và thậm chí trên toàn cầu, có khả năng dẫn đến sự tách rời và gián đoạn chuỗi cung ứng. Các biện pháp cưỡng chế của EU nhằm loại trừ hàng hóa Trung Quốc vi phạm quy tắc thị trường và nguyên tắc công bằng, không chỉ gây tổn hại đến lợi ích của các công ty Trung Quốc mà còn phản tác dụng, ảnh hưởng đến quá trình chuyển đổi xanh và an ninh năng lượng của EU.

Trung Quốc kêu gọi EU ngay lập tức chấm dứt hành vi kỳ thị nói trên và từ bỏ các hành vi không công bằng và phân biệt đối xử đối với hàng hóa Trung Quốc. Trung Quốc sẽ theo dõi sát sao và đánh giá cẩn thận tác động từ các chính sách của EU đối với lợi ích của các doanh nghiệp Trung Quốc và chuỗi cung ứng Trung Quốc - EU, đồng thời sẽ có các biện pháp để bảo vệ các quyền và lợi ích hợp pháp của các doanh nghiệp Trung Quốc.

- Ngày 08/5/2026, Bộ trưởng Thương mại Trung Quốc Vương Văn Đào đã hội đàm trực tuyến với Bộ trưởng Bộ Kinh tế và Năng lượng Liên bang Đức

Reiche. Hai Bên đã trao đổi ý kiến về quan hệ kinh tế - thương mại Trung Quốc - Đức, Trung Quốc - EU và các vấn đề nóng quốc tế.

Bộ trưởng Văn Đào cho biết: (i) Trung Quốc và Đức là đối tác hợp tác quan trọng của nhau. Trung Quốc sẵn sàng cùng phía Đức triển khai hiệu quả các nhận thức chung quan trọng mà lãnh đạo hai nước đã đạt được; (ii) Trong bối cảnh tình hình quốc tế hiện nay phức tạp và nghiêm trọng, việc duy trì ổn định lâu dài quan hệ kinh tế - thương mại Trung Quốc - EU có ý nghĩa quan trọng đối với kinh tế toàn cầu. Gần đây, EU đã ban hành hàng loạt biện pháp và công cụ hạn chế thương mại mang đậm màu sắc bảo hộ. Trung Quốc hy vọng phía Đức phát huy vai trò tích cực, thúc đẩy phía châu Âu không tiếp tục đi xa hơn trên con đường bảo hộ chủ nghĩa, đồng thời căn cứ theo nhận thức chung mà lãnh đạo Trung Quốc và EU đã đạt được để xây dựng quan hệ kinh tế - thương mại Trung Quốc - EU công bằng, cởi mở và bao trùm.

Bộ trưởng Reiche cho biết: (i) Quan hệ kinh tế - thương mại Đức - Trung Quốc có sự gắn kết chặt chẽ. Phía Đức bày tỏ hy vọng hai bên tiếp tục tăng cường hợp tác trong các lĩnh vực truyền thống như ô tô, chế tạo máy móc, đồng thời cùng khai thác tiềm năng hợp tác trong các lĩnh vực mới nổi như trí tuệ nhân tạo, công nghệ sinh học và năng lượng sạch; (ii) Chính phủ Đức kiên quyết phản đối “việc tách rời”, sẵn sàng tăng cường trao đổi chính sách kinh tế - thương mại với phía Trung Quốc, xây dựng quan hệ hợp tác bình đẳng và cùng có lợi.

- Ngày 28/5/2026, trả lời về việc Liên minh châu Âu (EU) dự kiến thực hiện chính sách thuế quan mới đối với thép nhập khẩu từ 01/7/2026, Người phát ngôn Bộ Thương mại Trung Quốc Hà Á Đông cho biết động thái này của EU về bản chất là chủ nghĩa bảo hộ thương mại, không những không thể bảo vệ năng lực cạnh tranh của ngành thép mà còn sẽ gây tác động nghiêm trọng đến thương mại thép giữa Trung Quốc và châu Âu, đồng thời ảnh hưởng đến sự ổn định của chuỗi cung ứng và chuỗi sản xuất toàn cầu.

Hiện nay, phía Trung Quốc đang tiến hành đàm phán với EU trong khuôn khổ của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO). Trung Quốc kỳ vọng hai bên có thể đạt được kết quả cùng có lợi thông qua đàm phán, qua đó thúc đẩy quan hệ kinh tế - thương mại Trung Quốc - EU phát triển ổn định và lành mạnh. Nếu phía EU áp dụng các biện pháp mang tính phân biệt đối xử đối với doanh nghiệp và sản phẩm Trung Quốc, phía Trung Quốc sẽ thực hiện các biện pháp tương ứng nhằm kiên quyết bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình.

3. Với châu Phi

Từ ngày 01/5/2026, Trung Quốc chính thức áp dụng chính sách miễn thuế nhập khẩu đối với 100 sản phẩm từ 53 quốc gia châu Phi có quan hệ ngoại giao. Chính sách trên sẽ kéo dài đến 30/4/2028, đánh dấu bước đi quan trọng trong

việc tái định hình quan hệ kinh tế - thương mại song phương theo hướng cân bằng, cùng có lợi và bền vững hơn.

Chính sách miễn thuế nhập khẩu được kỳ vọng sẽ tạo điều kiện để đa dạng hóa danh mục xuất khẩu, giúp nhiều sản phẩm chế biến và có giá trị gia tăng cao của châu Phi trở nên khả thi hơn về mặt thương mại. Không chỉ dừng ở thương mại hàng hóa, chính sách thuế quan nhập khẩu bằng 0 còn mở ra cơ hội thúc đẩy dòng vốn đầu tư, qua đó hỗ trợ quá trình tái cấu trúc kinh tế và chuyển đổi chuỗi cung ứng của châu Phi.

Ở chiều ngược lại, Trung Quốc cũng hưởng lợi từ việc đa dạng hóa nguồn cung. Là một trong những thị trường tiêu dùng lớn nhất thế giới, Trung Quốc có nhu cầu ngày càng tăng đối với các sản phẩm nông sản và nguyên liệu. Việc mở cửa thị trường cho hàng hóa châu Phi không chỉ giúp đảm bảo các tuyến cung ứng thay thế trong bối cảnh biến động địa chính trị, mà còn mang lại nhiều lựa chọn hơn cho người tiêu dùng trong nước.

4. Với Mông Cổ

Ngày 10/5, dự án đường sắt xuyên biên giới Cam Kỳ Mao Đô – Gashuun Sukhait giữa Trung Quốc và Mông Cổ đã hoàn thành lắp đặt phiên dầm chữ T đúc sẵn đầu tiên tại đoạn tuyến phía Trung Quốc, đánh dấu việc tuyến đường sắt xuyên biên giới thứ hai giữa hai nước chính thức bước vào giai đoạn thi công lắp dầm.

Hiện các hạng mục nền móng của dự án đã hoàn thành khoảng 26%, với 268 phiên dầm chữ T đã được đúc sẵn; toàn bộ công tác lắp dầm dự kiến hoàn tất vào tháng 10 năm nay. Tuyến đường sắt này là dự án đường sắt xuyên biên giới quan trọng mới đầu tiên giữa Trung Quốc và Mông Cổ sau khoảng 70 năm kể từ khi tuyến Erenhot – Zamyn-Üüd đi vào hoạt động năm 1956. Dự án do Tập đoàn Năng lượng Quốc gia Trung Quốc đầu tư xây dựng, dự kiến hoàn thành vào năm 2027, với năng lực vận tải hàng hóa hằng năm khoảng 30 triệu tấn. Khi đi vào vận hành, tuyến đường sẽ góp phần tăng cường kết nối hạ tầng giữa hai nước và thúc đẩy hợp tác kinh tế - thương mại song phương.

IV. Các chính sách của Trung Quốc

1. Các địa phương Trung Quốc công bố Chương yếu Quy hoạch 5 năm lần thứ 15

Toàn bộ 31 tỉnh, thành phố và khu tự trị thuộc Trung Quốc lục địa đã chính thức công bố Chương yếu Quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm lần thứ 15. Theo tổng hợp của báo giới Trung Quốc, các địa phương nhìn chung: (i) Nhấn mạnh yêu cầu thúc đẩy tăng trưởng kinh tế đi đôi với nâng cao chất lượng phát triển. Phần lớn các địa phương cũng công bố mục tiêu tăng trưởng GDP bình quân hằng năm trong giai đoạn triển khai Quy hoạch 5 năm lần thứ 15; (ii) Xác định mở rộng nhu cầu trong nước là động lực cơ bản của tăng trưởng kinh tế Trung Quốc, đồng thời đưa ra các biện pháp cụ thể nhằm kích thích tiêu dùng

và mở rộng đầu tư hiệu quả. Điển hình, tỉnh Phúc Kiến đề xuất nâng cao mức độ thuận tiện và tiêu chuẩn hóa đối với các dịch vụ chăm sóc người cao tuổi, chăm sóc trẻ em và dịch vụ gia đình. Tỉnh Hồ Bắc khuyến khích khu vực tư nhân tham gia các dự án hạ tầng có khả năng sinh lợi như đường sắt, thủy điện và cấp nước. Tất cả 31 địa phương đều; (iii) Kỳ vọng thông qua cải cách để tháo gỡ rào cản, giải phóng tiềm năng và tăng cường liên kết trong quá trình xây dựng thị trường thống nhất toàn quốc. Trùng Khánh thúc đẩy xây dựng thị trường thống nhất trong khu vực kinh tế. Cam Túc cam kết cải thiện môi trường tiếp cận thị trường đối với các ngành nghề và lĩnh vực mới, xóa bỏ bảo hộ địa phương và phân mảnh thị trường; (iv) Chú trọng các vấn đề an sinh xã hội, trong đó ổn định việc làm được xếp ở vị trí ưu tiên. Các nội dung như nâng cao chất lượng giáo dục, giải quyết khó khăn trong khám chữa bệnh, phát triển nhà ở chất lượng cao và chăm lo cho người cao tuổi, trẻ em cũng được triển khai với nhiều giải pháp cụ thể.

2. Hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ trong lĩnh vực xuất nhập khẩu

Trong 03 tháng đầu năm 2026, Ngân hàng Phát triển Quốc gia Trung Quốc đã giải ngân gói vay 28,54 tỷ Nhân dân tệ theo hình thức “cho vay qua trung gian”² nhằm ổn định hoạt động thương mại. Gói vay đã hỗ trợ hơn 6.500 lượt doanh nghiệp vừa và nhỏ trong lĩnh vực xuất nhập khẩu. Mức lãi suất bình quân gia quyền mà người vay phải trả thấp hơn lãi suất cho vay phổ cập đối với doanh nghiệp vừa và nhỏ mới phát hành trên toàn quốc trong cùng kỳ. Nhờ đó, các doanh nghiệp này giảm được áp lực về vốn, giữ vững đơn hàng, mở rộng thị trường và tạo việc làm.

3. Bổ sung vốn cho các ngân hàng quốc doanh lớn

Bộ Tài chính Trung Quốc vừa công bố kế hoạch phát hành 300 tỷ Nhân dân tệ, tương đương gần 44 tỷ USD trái phiếu để bổ sung vốn cho các ngân hàng quốc doanh lớn nhất nước này, nhằm tăng cường năng lực tín dụng và củng cố nguồn vốn cho nền kinh tế.

Dự kiến các phiên đấu giá trái phiếu kỳ hạn 5 năm và 7 năm sẽ diễn ra vào cuối tháng 5 và đầu tháng 6/2026. Ngân hàng Công thương Trung Quốc (ICBC) và Ngân hàng Nông nghiệp Trung Quốc (ABC) được dự báo là những đối tượng nhận vốn chính từ đợt phát hành này.

Động thái trên sẽ củng cố khả năng hấp thụ rủi ro của các ngân hàng và tăng cường khả năng phục hồi dài hạn của hệ thống tài chính. Việc tăng khả năng cho vay cũng sẽ củng cố vai trò của những ngân hàng lớn như trụ cột tài chính cho nền kinh tế thực, đặc biệt là bằng cách chuyển nhiều vốn hơn vào các chiến lược quốc gia trọng điểm, đổi mới công nghệ, doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ, và những lĩnh vực ưu tiên hoặc yếu kém khác của nền kinh tế.

² Tức là ngân hàng lớn cho ngân hàng thương mại nhỏ vay với lãi suất ưu đãi, sau đó ngân hàng nhỏ này cho doanh nghiệp siêu nhỏ, vừa và nhỏ vay lại.

4. Đẩy nhanh tiến độ xây dựng mạng lưới sức mạnh tính toán quốc gia

Trung Quốc đang theo đuổi chiến lược đưa năng lực tính toán AI trở thành một dạng hạ tầng quốc gia, thay vì chỉ là tài nguyên riêng của các nhà cung cấp cloud hay các trung tâm dữ liệu độc lập. Tương tự như quá trình thúc đẩy triển khai rộng rãi mạng 4G và 5G, Trung Quốc hiện muốn xây dựng một hệ thống hạ tầng tính toán quy mô quốc gia để hạ thấp chi phí sử dụng AI và biến token thành hàng hóa đại chúng.

Đầu tháng 5/2026, Quốc vụ viện Trung Quốc tiếp tục kêu gọi tăng cường quy hoạch và xây dựng các hạ tầng thuộc nhóm “sáu mạng lưới”. Trong khi đó, Ủy ban Cải cách và Phát triển Quốc gia Trung Quốc (NDRC) cho biết tổng đầu tư vào các lĩnh vực này cùng các ngành liên quan dự kiến vượt 7.000 tỷ nhân dân tệ (hơn 1.000 tỷ USD) trong năm 2026.

Quy hoạch 5 năm lần thứ 15 cũng nhấn mạnh mục tiêu xây dựng “hệ thống hạ tầng tính toán đa tầng” và “mạng lưới sức mạnh tính toán tích hợp quốc gia”. Điều này cho thấy tham vọng kết nối các trung tâm dữ liệu, siêu máy tính và cụm tính toán AI trên phạm vi toàn quốc thành một hệ sinh thái thống nhất.

Thay vì để các nguồn lực tính toán vận hành rời rạc theo từng địa phương hay doanh nghiệp, Trung Quốc muốn hình thành một mạng lưới điều phối tập trung, cho phép phân bổ năng lực tính toán linh hoạt giữa các khu vực, tối ưu chi phí năng lượng và nâng cao hiệu quả vận hành AI trên quy mô lớn.

Dữ liệu từ Tổng cục Thống kê Quốc gia Trung Quốc cho thấy số lượng token AI được sử dụng mỗi ngày tại nước này đã vượt 140.000 tỷ vào tháng 3/2026, cao gấp hơn 1.000 lần so với đầu năm 2024. Đà tăng trưởng bùng nổ này cho thấy AI đang nhanh chóng đi vào đời sống doanh nghiệp và các ứng dụng phổ thông.

5. Hỗ trợ phát triển kinh tế tư nhân

Tổng cục Quản lý Giám sát thị trường Nhà nước Trung Quốc đã ban hành kế hoạch công tác năm 2026 nhằm hỗ trợ phát triển kinh tế tư nhân, trong đó đề ra 34 nhiệm vụ trọng tâm hướng tới xây dựng thị trường công bằng hơn và cải thiện dịch vụ quản lý. Nội dung chính của kế hoạch gồm: (i) Nỗ lực mở rộng các ưu đãi dựa trên tín dụng, tăng cường hỗ trợ thương mại kỹ thuật và nâng cao các biện pháp chính sách đối với từng doanh nghiệp. Tổng cục Quản lý Giám sát thị trường Nhà nước Trung Quốc nhấn mạnh các biện pháp duy trì trật tự thị trường công bằng, bao gồm loại bỏ các rào cản, thúc đẩy xây dựng thị trường quốc gia thống nhất, tăng cường hướng dẫn tuân thủ chống độc quyền và giải quyết cạnh tranh không lành mạnh; (ii) Về thực thi pháp luật, các cơ quan chức năng sẽ nghiên cứu các mô hình kiểm tra từ xa và dựa trên mã QR, cải thiện tính công bằng trong thực thi pháp luật hành chính, đẩy mạnh chấn chỉnh ở các lĩnh

vực trọng điểm và tăng cường năng lực quản trị; (iii) Tăng cường các dịch vụ cho doanh nghiệp tư nhân bằng cách cung cấp hỗ trợ có mục tiêu hơn cho từng doanh nghiệp và củng cố cơ sở hạ tầng chất lượng để hỗ trợ phát triển chất lượng cao.

6. Tự chủ trong việc sản xuất chip

Trung Quốc đang đặt mục tiêu sử dụng hơn 70% tấm wafer silicon sản xuất trong nước cho các nhà máy chế tạo chip trong năm 2026. Các nguồn thạo tin cho biết, mục tiêu này hiện đã trở thành một “quy định ngầm” đối với các nhà sản xuất chip tại Trung Quốc.

Wafer silicon (tấm silicon) là vật liệu nền tảng thiết yếu để sản xuất các dòng chip logic và bộ nhớ. Trong bối cảnh nhu cầu phát triển hạ tầng trí tuệ nhân tạo (AI) đang tăng cao, Hiệp hội Công nghiệp Bán dẫn (SEMI) dự báo lượng xuất xưởng của tấm wafer silicon toàn cầu sẽ tăng 13% trong năm 2026.

Giới chuyên gia nhận định trong khi nhiều mục tiêu tự chủ công nghệ khác chưa đạt kỳ vọng, kế hoạch nội địa hóa tấm wafer silicon cỡ lớn 12 inch (khoảng 300 mm) có khả năng cao sẽ thành công. Động lực chính cho bước tiến này đến từ sự bứt phá của các doanh nghiệp trong nước.

Theo ước tính của công ty phân tích Bernstein Research, Trung Quốc đã đáp ứng được khoảng 50% nhu cầu tấm wafer silicon cỡ 12 inch nội địa vào năm 2025.

Dù vậy, thị trường Trung Quốc vẫn sẽ dành khoảng 30% thị phần cho các nhà cung cấp nước ngoài. Nguyên nhân là do một số nhà sản xuất chip Trung Quốc vẫn đang nỗ lực chế tạo các dòng chip tiên tiến, đòi hỏi sự hỗ trợ từ các công ty dẫn đầu thị trường quốc tế. Tuy nhiên, đối với phân khúc chip trưởng thành và thế hệ cũ, nguồn cung tấm wafer silicon nội địa về cơ bản đã đáp ứng đủ nhu cầu.

Giới quan sát nhận định, nhu cầu bùng nổ cùng với sự vươn lên của các doanh nghiệp Trung Quốc dự kiến sẽ gây áp lực cạnh tranh đáng kể lên các nhà cung cấp tấm wafer silicon truyền thống từ Nhật Bản, Hàn Quốc và châu Âu trong thời gian tới.

V. Đánh giá sơ tại về kinh tế Việt Nam

Tháng 5/2026, dư luận Trung Quốc đánh giá tích cực đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam, trong đó nhận định Việt Nam đang ở điểm khởi đầu của “kỷ nguyên vươn mình”, với động lực tăng trưởng kinh tế mạnh mẽ, cụ thể:

(i) Về kinh tế vĩ mô, các dữ liệu như tăng trưởng GDP năm 2025 đạt 8,02% và tổng kim ngạch xuất nhập khẩu 4 tháng đầu năm 2026 tăng 24,2% được xem là minh chứng rõ ràng cho động lực phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế Việt Nam. Đặc biệt, việc Việt Nam thu hút thành công dòng vốn chất lượng

cao trong các lĩnh vực như điện tử, bán dẫn nhờ chủ động sửa đổi Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP) và triển khai Chiến lược quốc gia về bán dẫn được đánh giá là bước chuyển chiến lược đúng đắn.

(ii) Xét theo cơ cấu ngành, lĩnh vực chế biến, chế tạo tiếp tục là điểm sáng khi thu hút 6,12 tỷ USD vốn đăng ký mới và chiếm tới 82,7% vốn thực hiện. Điều này khẳng định vị thế của Việt Nam như một trung tâm sản xuất then chốt trong chuỗi cung ứng toàn cầu. Bên cạnh đó, ngành sản xuất và phân phối điện, khí đốt, nước nóng, hơi nước và điều hòa không khí ghi nhận sự tăng trưởng đột phá với 2,31 tỷ USD vốn đăng ký mới, chiếm 19%, phản ánh xu hướng quan tâm ngày càng lớn của nhà đầu tư nước ngoài vào lĩnh vực năng lượng xanh và cơ sở hạ tầng điện lực tại Việt Nam.

(iii) Các chuyên gia Trung Quốc đánh giá Việt Nam là trung tâm chiến lược kết nối thị trường Trung Quốc, ASEAN và toàn cầu. Các lĩnh vực được kỳ vọng bao gồm logistics và kết cấu hạ tầng, chuyển dịch chuỗi cung ứng sản xuất, năng lượng xanh và kinh tế số, nông sản và chế biến thực phẩm, tài chính và thanh toán xuyên biên giới./.
